

Samenvatting en overzicht vuistregels

Het gebruik van e-mail en internet in organisaties is de afgelopen jaren flink toegenomen. Meer en meer werknemers hebben via een computer op hun werkplek toegang tot het Word Wide Web. Tegelijkertijd is de vrees toegenomen voor on-eigenlijk en risicovol gebruik van deze middelen. Werkgevers willen dit graag controleren, terwijl werknemers dit al snel beschouwen als een inbreuk op hun persoonlijke levenssfeer. Dit rapport is een handreiking voor werkgevers, ondernemingraden en individuele werknemers bij het formuleren van een bedrijfsbeleid ten aanzien van controle op e-mail- en internetgebruik dat recht doet aan de privacy van werknemers.

De regels uit dit rapport zijn van toepassing op alle verschijningsvormen van het internet. Zowel de oudere toepassingen als e-mail, internetsites, nieuwsgroepen en chat, als de modernere varianten zoals WAP. Elke nieuwe gebruiksvaariant heeft nieuwe mogelijkheden, maar brengt ook weer nieuwe risico's voor de werkgever en de werknemer mee. Voor de werkgever kan het gaan om de beveiliging van het netwerk, het tegengaan van 'verboden gebruik' of het beschermen van de goede naam van de organisatie. Voor de werknemer staat vaak diens privacybelang door de controle onder druk, maar ook de vrijheid van vrije meningsuiting of de vrijheid om informatie te verzamelen.

Onder werktijd geldt er voor werknemers een zekere beperking van de grondrechten. Dit betekent niet dat een werkgever bij het naleven van zijn belang (bijvoorbeeld het tegengaan van misbruik door controle van het e-mail of internetgebruik) de fundamentele vrijheden van zijn medewerkers aan de kant kan schuiven. De bescherming van de privacy op de werkplek is in een scala van wet- en regelgeving vastgelegd. Op basis van artikel 8 ERVM heeft de werknemer recht op een zekere mate van vertrouwelijke communicatie op de werkplek zonder inmenging door de werkgever. Op basis van de begrippen goed werknemerschap en goed werkgeverschap uit het Burgerlijk Wetboek moeten beide partijen zich houden aan zowel verantwoord gebruik van e-mail en internet als aan een zorgvuldig controlebeleid. De Wet op de ondernemingsraden geeft de ondernemingsraad het instemmingsrecht voor de invoering van een dergelijk beleid. Tenslotte geeft de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP) het kader aan hoe er met persoonsgegevens over e-mail en internetgebruik omgegaan moet worden.

Op basis van het arbeidsrecht en het privacyrecht zijn vuistregels geformuleerd voor het gebruik en controle van e-mail en internet op de werkplek. Deze vuistregels zijn bedoeld als handvat voor het opstellen van een behoorlijk en zorgvuldig beleid in de arbeidsorganisatie. Om de toepasbaarheid van de vuistregels te vergroten heeft het CBP een raamregeling voor het gebruik van e-mail en internet ontwikkeld. Dit is bedoeld als instrument voor organisaties, bedrijven en ondernemingraden om de vuistregels in het eigen beleid toe te passen.

Vuistregels voor controle op gebruik van e-mail en internet

Algemene vuistregels

- 1 Behandel zaken online op dezelfde manier als off line.
- 2 Stel heldere regels op met de instemming van de ondernemingsraad.
- 3 Publiceer de regels op een voor de werknemer toegankelijke wijze.
- 4 Stel vast in hoeverre privé-gebruik van de faciliteiten is toegestaan.
- 5 Maak verboden gebruik zoveel mogelijk softwarematig onmogelijk.
- 6 Anonimiseer rapportages en gebruikstatistieken.
- 7 Houdt rekening met de back-ups van het systeem.
- 8 Garandeer de integriteit van de systeembeheerder.

- 9 Bespreek geconstateerd gedrag zo spoedig mogelijk met betrokkene.
- 10 Biedt inzage in de gegevens.
- 11 Evalueer de regels periodiek.

Vuistregels voor e-mail en internet

- 12 Probeer zakelijke en privé-mail te scheiden en ontzie privé-mail zoveel mogelijk.
- 13 Beperk de controle tot het vooraf geformuleerde doel. Voorzie in op de doeleinden toegesneden controlemechanismen.
- 14 Voer de controles op naleving zo beperkt mogelijk uit (maatwerk).
- 15 Beperk de logging tot de verkeersgegevens. Bewaar de loggegevens niet langer dan noodzakelijk is.
- 16 Ontzie geprivilegieerde informatie van ondernemingsraadleden en bedrijfsartsen in elektronische berichten.